

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Αισθητική

Ενότητα 7: Καντ Ι: Εισαγωγή και προσδιορισμός των καλαισθητικών κρίσεων κατά το ποιόν (α' μέρος)

Όνομα Καθηγητή : Καλέρη Αικατερίνη

Τμήμα: Φιλοσοφίας

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά **ΠΠ**
μαθήματα

1. Σκοποί ενότητας

Παρουσίαση βασικών θέσεων της αισθητικής θεωρίας του Ι. Καντ στα δύο επόμενα μαθήματα:

Ι. Καντ. **Κριτική της κριτικής δύναμης**, πρώτο τμήμα, βιβλίο πρώτο: **ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΤΟΥ ΩΡΑΙΟΥ**

Ανάλυση της καλαισθητικής κρίσης ως βάσης για έναν οντολογικό προσδιορισμό του ωραίου. Τι ακριβώς ισχυριζόμαστε, όταν διατυπώνουμε μια κρίση για την ομορφιά, π.χ. ότι «το α είναι ωραίο»;

2. Περιεχόμενα ενότητας

- Η καλαισθητική κρίση κατά το ποιόν
- Αισθητικές κρίσεις
- Δομή της ανάπτυξης της ανάλυσης κατά το ποιόν: παρ. 1-5, ΚΚΔ
- Ανιδιοτέλεια
- Πίνακας σύγκρισης: ωραίο – ευχάριστο – καλό (αγαθό)

3. Βασικά σημεία του μαθήματος

- **Κατά το ποιόν: τι θεματοποιεί ως περιεχόμενο του ισχυρισμού της η κρίση αυτή; (παρ. 1)**

A) Η καλαισθητική κρίση είναι κρίση αισθητική, συνδέει την παράσταση ενός αντικειμένου με το υποκείμενο και το αίσθημα αρέσκειας ή απαρέσκειας που του δημιουργεί η παράσταση αυτή. Αρα: μας λέει κάτι για την κατάσταση του υποκειμένου. (→ δεν είναι κρίση λογική → δεν συνδέει την παράσταση με το αντικείμενο.)

B) Ως αισθητική κρίση η αρέσκεια την οποία δηλώνει δεν συναρτάται συστηματικά με κανένα είδους συμφέρον για την ύπαρξη του αντικειμένου της παράστασης, αλλά είναι **αδιάφορη ή εντελώς ανιδιοτελής** ως προς το τι είναι και αν υπάρχει ή δεν υπάρχει πραγματικά το αντικείμενο. (→ είναι μια κρίση που παραμένει και αναφέρεται στην ίδια την παράσταση και όχι σε κάτι άλλο μέσω αυτής).

- **Σχεδιάγραμμα της ανάπτυξης του θέματος στην κατά το ποιόν ανάλυση του ωραίου: ΚΚΔ, παρ. 1-5:**

1. Η καλαισθητική κρίση είναι «κρίση **αισθητική**»

παρ. 1: εξήγηση του όρου «αισθητική κρίση» στην ΚΚΔ ως κρίση που συχετίζει την παράσταση ενός αντικειμένου με το υποκείμενο κατά το ότι του προκαλεί είτε ηδονή είτε λύπη, δηλαδή κατά το αίσθημα της **αρέσκειας** που του προκαλεί.

2. Η **αρέσκεια** στην καλαισθητική κρίση είναι **καθαρά ανιδιοτελής**.

παρ. 2: γενική εξήγηση της έννοιας της ανιδιοτέλειας

3. Η αρέσκεια για το **ευχάριστο** δεν είναι **καθαρά ανιδιοτελής**.

παρ.3: αιτιολόγηση/εξήγηση της θέσης:

α) διασάφηση της έννοιας του «ευχάριστου» και
β) ανάλυση του είδους της ιδιοτέλειας (συμφέροντος) που συνδέεται με την αρέσκεια για τα ευχάριστα πράγματα.

4. Η αρέσκεια για το **καλό** δεν είναι **καθαρά ανιδιοτελής**.

παρ. 4: αιτιολόγηση/εξήγηση της θέσης:

α) διασάφηση της έννοιας του «καλού» και
β) ανάλυση του είδους της ιδιοτέλειας (συμφέροντος) που συνδέεται με την αρέσκεια για τα καλά πράγματα (αγαθά).

5. **Συμπέρασμα:** Η αρέσκεια για το ωραίο **διαφέρει** από την αρέσκεια για το ευχάριστο και την αρέσκεια για το καλό/αγαθό.

παρ.5: συστηματοποίηση των πορισμάτων της ανάλυσης των προσδιοριστικών στοιχείων των τριών ειδών αρέσκειας.

- Η ΑΡΕΣΚΕΙΑ για το ΩΡΑΙΟ ΔΙΑΦΕΡΕΙ ως προς την ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΕΙΑ της από την ΑΡΕΣΚΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ και το ΚΑΛΟ

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

<i>ως προς</i>	ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ	ΩΡΑΙΟ	ΚΑΛΟ
<i>το συμφέρον</i>	συμφέρον των αισθήσεων για την ύπαρξη του αντικειμένου (π.χ. γεύση του κρασιού, της σοκολάτας, για κάποιο χρώμα, για απαλούς ήχους κλπ.)	κανένα συμφέρον από την ύπαρξη του αντικειμένου: ανιδιοτέλεια	συμφέρον του Λόγου καθώς το καλό καθορίζεται ως ένα αντικείμενο που επιθυμούμε την ύπαρξή του καθώς αναγνωρίζεται κατά την έννοιά του ως σκοπός.
<i>το αντικείμενο</i>	εξάρτηση	ετασμός /θεώρηση	σκοπός
<i>την αρέσκεια</i>	κλίση ή ροπή	εύνοια	σεβασμός
<i>την προέλευση</i>	φυσική ανάγκη	ελευθερία: παιγνίδι φαντασίας κ διάνοιας	επιβολή του Λόγου
<i>την ικανότητα</i>	ολα τα όντα ως αισθαντικά (και τα ζώα)	μόνο ο άνθρωπος ως αισθαντικό και ελλογον	ελλογα όντα και μόνο ως έλλογα

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright ,Πανεπιστήμιο Πατρών, Αικατερίνη Καλέρη, 2015. Αικατερίνη Καλέρη «Αισθητική. Καντ Ι: Εισαγωγή και προσδιορισμός των καλαισθητικών κρίσεων κατά το ποιόν (α' μέρος)». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1824/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

